

ISBN 978-966-1694-00-1

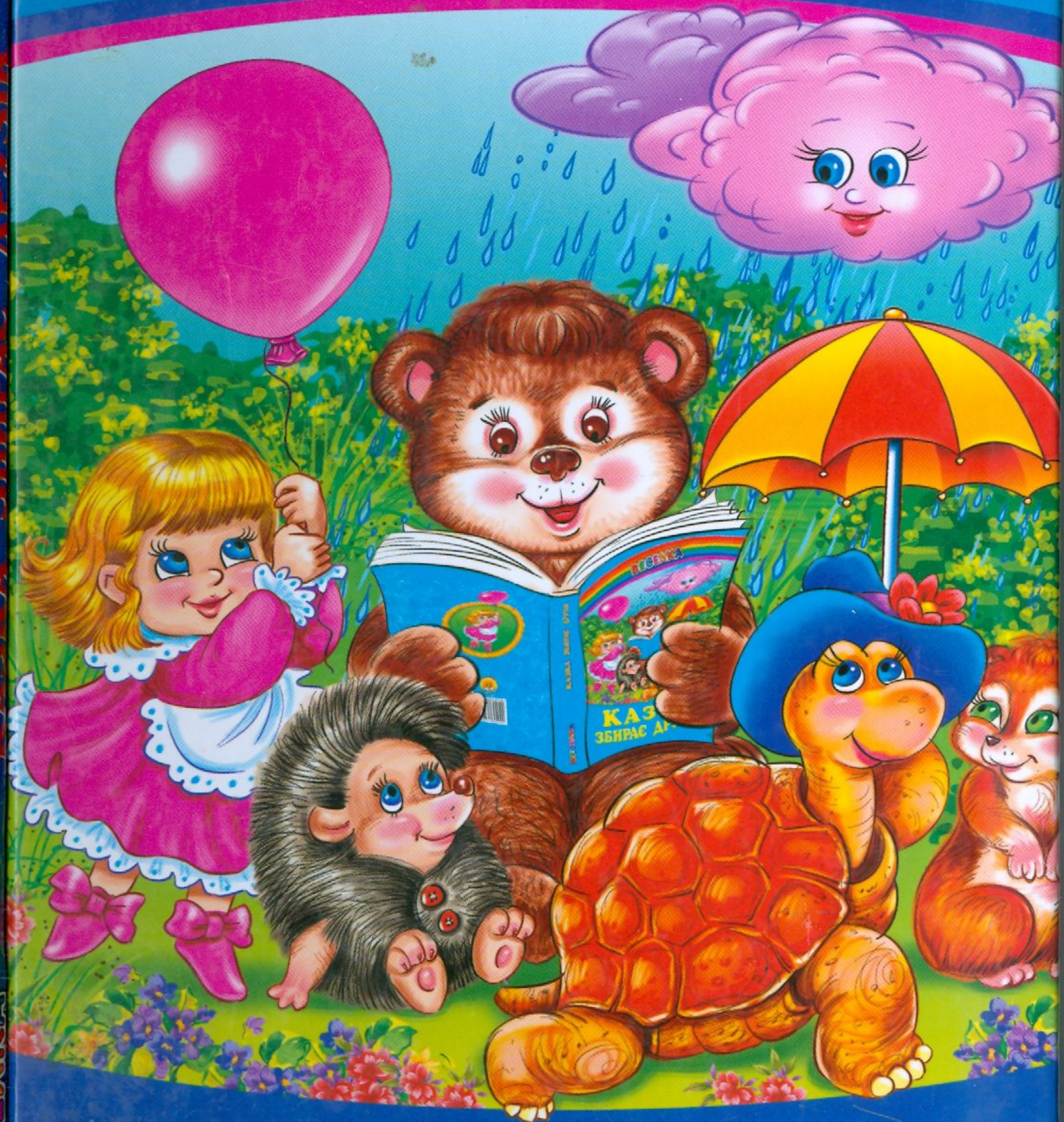

9 789661 694001

ВЕСЕЛКА

КАЗКА ЗБИРАЄ ДРУЗІВ

ВЕСЕЛКА

КАЗКА
ЗБИРАЄ ДРУЗІВ

ББК 82.93
К 14

Серія «Веселка» заснована 2005 року

Казка збирає друзів: Казки. — Х.: Белкар-книга, 2009. —
К 14 64 с.: іл. — (Веселка)
ISBN 978-966-1694-00-1

До збірки ввійшли відомі народні та авторські казки. Читаючи їх,
малята навчаться відрізнати добро від зла, здійснювати гарні вчинки,
бути розумними та ввічливими.

Для дітей молодшого шкільного віку.

ББК 82.93

ISBN 978-966-1694-00-1

© Белкар-книга, макет,
художнє оформлення, 2009

ПОКОТИГОРОШКО

Українська народна казка

Були собі чоловік та жінка, а у них було два сини
і дочка. От батько посилає синів орати, а вони кажуть:

— А хто нам обідать принесе?

Батько каже:

— Дівка.

А дівка каже:

— Я дороги не знаю.

От брати кажуть:

— Як зійдеш на гору, так буде три дороги: на
котрій дорозі стружки будуть лежать, то ти по ній і йди.

Змій бачить, що два брати ідуть і все по дорозі
стружки стружать; він узяв стружки позбирав та кида
по тій дорозі, що до його нори.

Мати наварила обідать і дала дочці нести. Вона вийшла на гору і пішла по тій дорозі, по котрій стружки лежать; дійшла до нори, а змії узяв її та в нору і кинув.

Брати ждали-ждали обіду та й випрягли воли; воли пустили пасти, а самі пішли додому та й питають матері:

— Де ж ваш, мамо, обід?

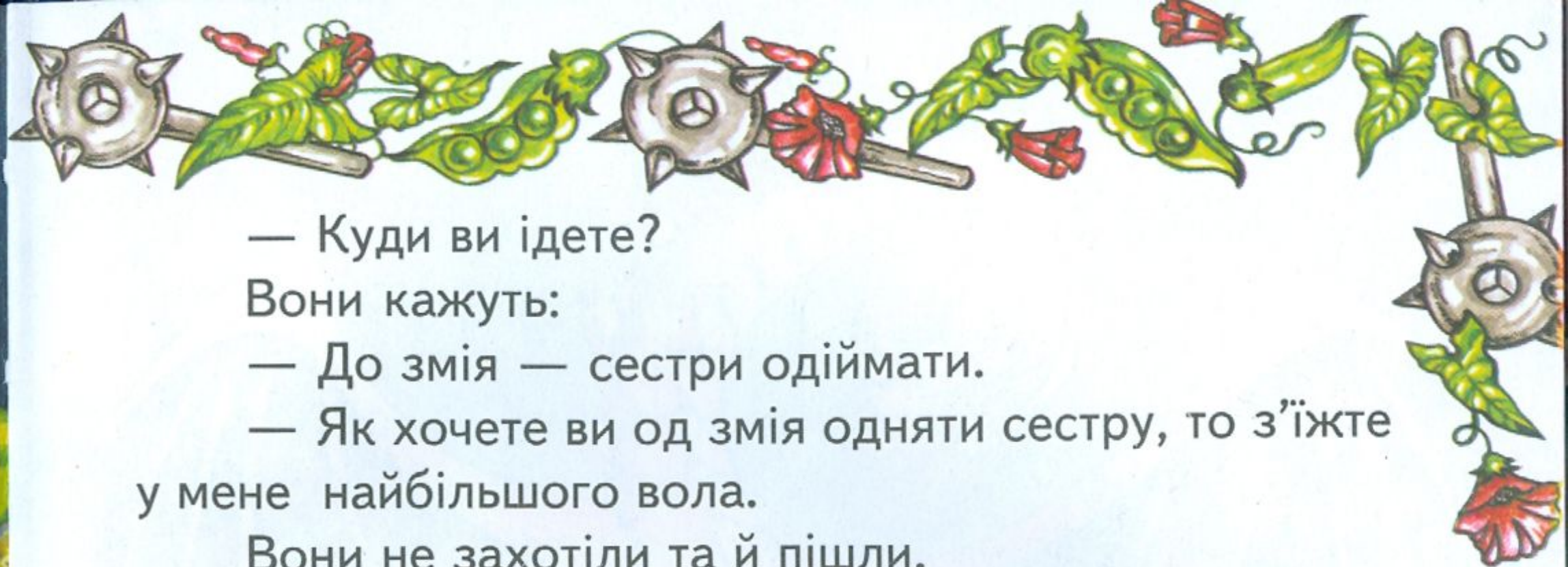
Мати каже:

— Я ж давно вам з дівкою послала.

От вони до самого вечора її ждали; уранці встали — її нема! Брати кажуть:

— Мабуть, її той проклятущий змії узяв!

Вони одяглись та й пішли сестри шукать. Ідуть та ідуть — коли чередник череду пасе. Вони поздоровались; чередник питає:

— Куди ви ідете?

Вони кажуть:

— До змія — сестри одіймати.

— Як хочете ви од змія одняти сестру, то з'їжте у мене найбільшого вола.

Вони не захотіли та й пішли.

Ідуть та ідуть — коли пастух пасе овечки. Вони із ним поздоровались. Він їх питає:

— Куди ви ідете?

— До змія — сестри одіймать.

— Коли хочете її однять, то з'їжте у мене найбільшого барана.

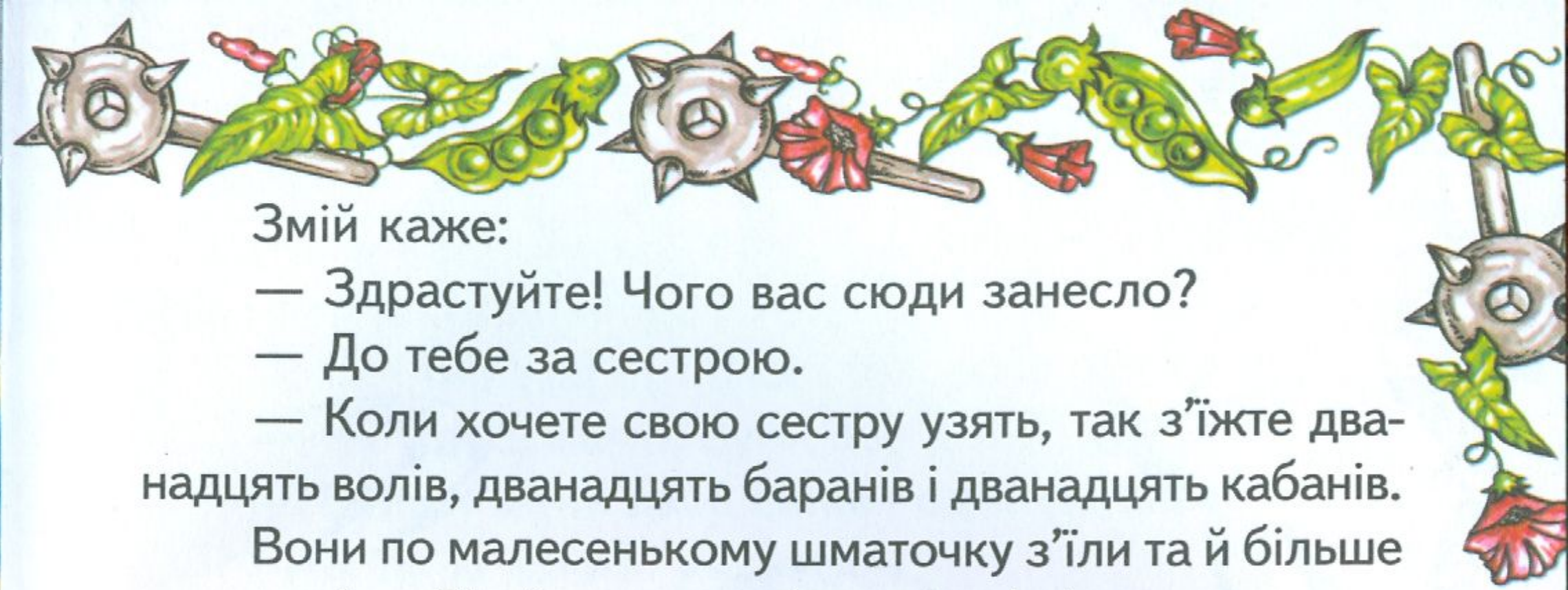
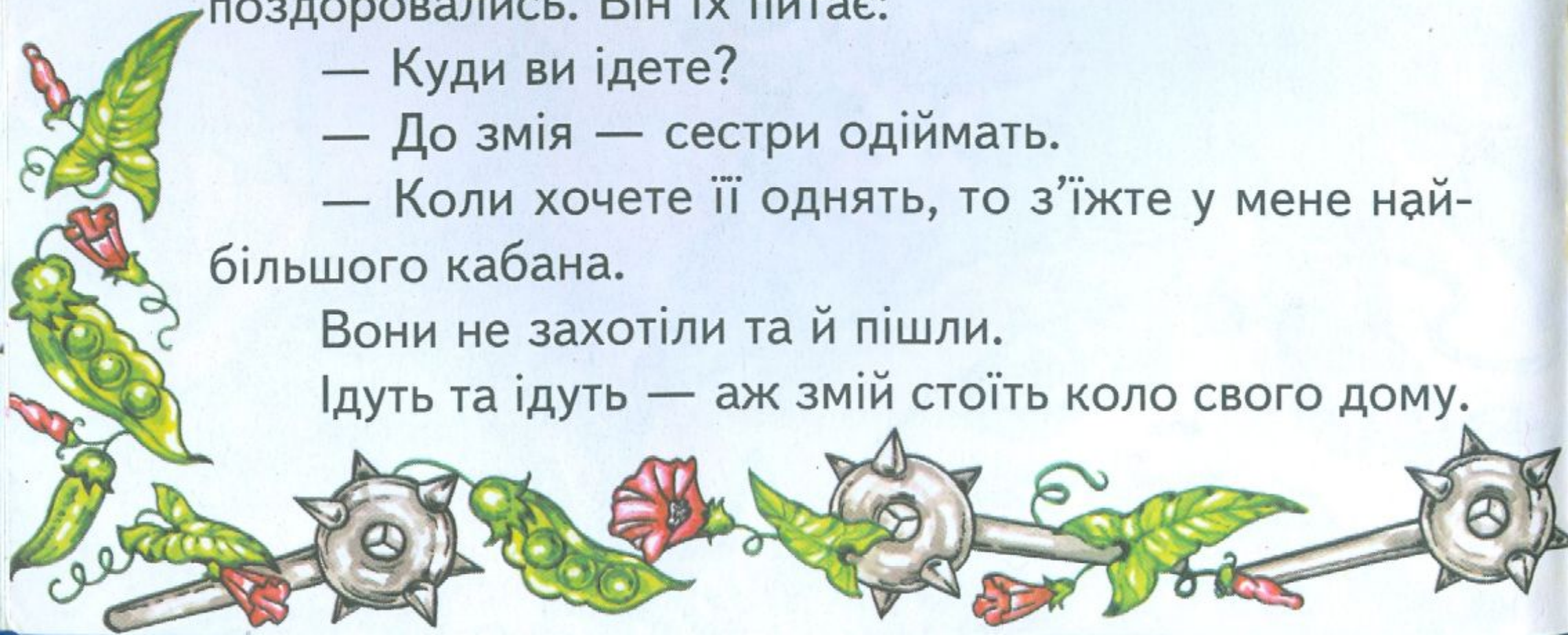

Вони не захотіли та й пішли.
Ідуть та ідуть — коли свинар пасе свині. Вони
поздоровались. Він їх питає:

- Куди ви ідете?
- До змія — сестри одіймать.
- Коли хочете її однять, то з'їжте у мене най-
більшого кабана.

Вони не захотіли та й пішли.
Ідуть та ідуть — аж змії стоїть коло свого дому.

Змій каже:

- Здрастуйте! Чого вас сюди занесло?
- До тебе за сестрою.
- Коли хочете свою сестру узяти, так з'їжте два-
надцять волів, дванадцять баранів і дванадцять кабанів.
Вони по малесенькому шматочку з'їли та й більше
не захотіли. Він їх взяв та під камінь і підвернув.

Мати плакала, що нема ні синів, ні дочки; узяла
відра та й пішла по воду до колодязя; набрала води
та й іде — коли горошина котиться по дорозі та й
ускочила у відро, а вона і не бачила. Прийшла додо-
му, виливає воду — коли дивиться: горошина у відрі;
вона взяла та й з'їла, і од тієї горошини уродився

син. Дали йому ім'я Покотигорошко; він росте не по годинах, а по хвиликах.

Посідали вечеряти, Покотигорошко й питає:

— Чи у вас, мамо, були іше діти?

— Було у мене двоє синів і одна дочка.

— А де ж вони?

— Змій украв дочку, так сини пішли її шукать; та нема ні синів, ні дочки.

Він повечеряв, обувся і одягнувся.

— Піду ж і я тепер за ними.

Просить коваля:

— Зроби мені велику булаву.

Коваль зробив йому булаву; Покотигорошко узяв булаву, заплатив та й пішов.

Іде та іде — коли пасе чередник череду. Він із ним поздоровався; чередник його питає:

— Куди ти ідеш?

— Іду до зм'я — сестри одіймать.

— З'їж у мене найбільшого вола, так одіймеш!

Він з'їв, подякував та й пішов.

Іде та іде — коли пастух пасе овечки. Покотигорошко із ним поздоровався; пастух його питає:

— Куди ти ідеш?

Він каже:

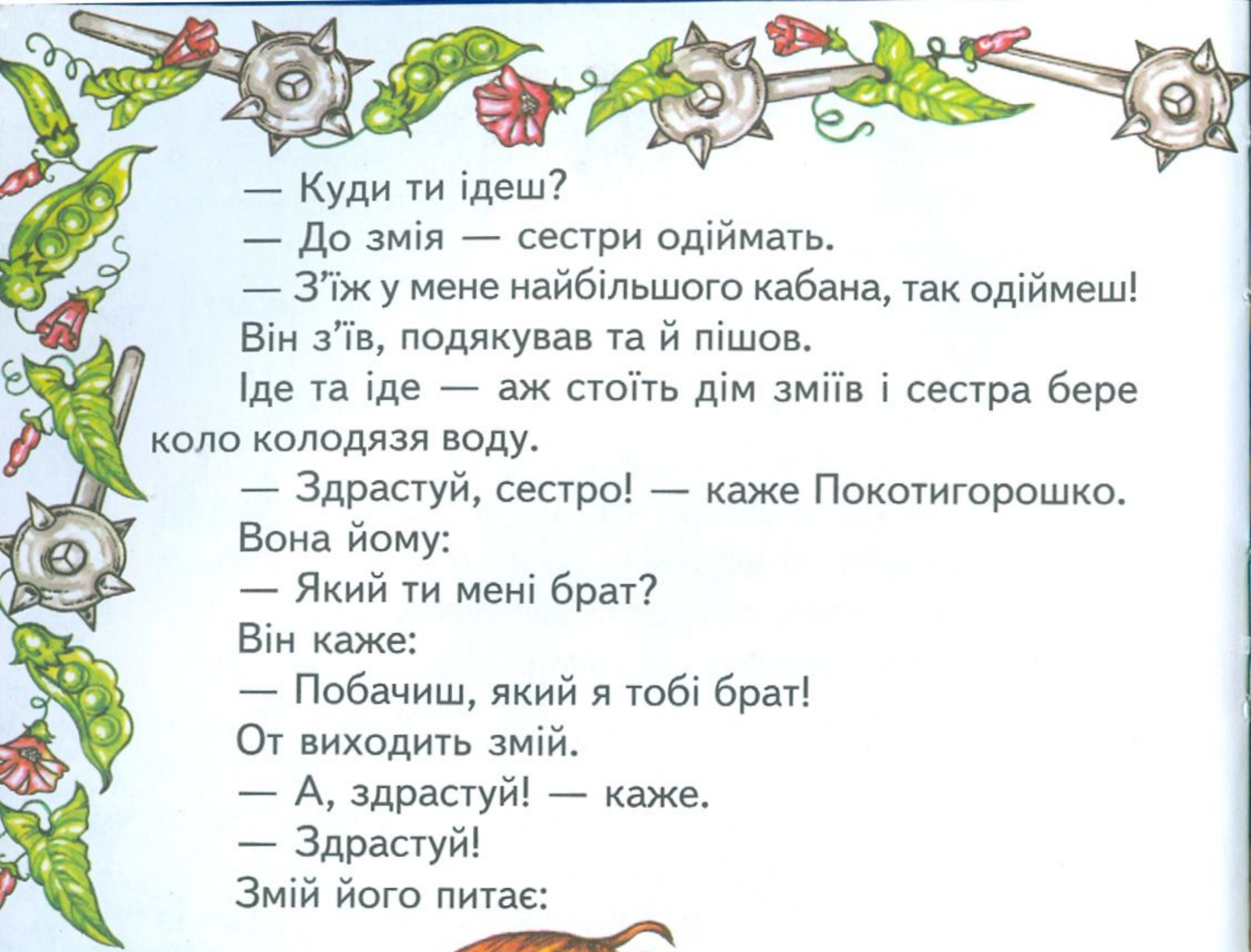
— До зм'я — сестри одіймать.

— З'їж у мене найбільшого барана, так одіймеш!

Він з'їв, подякував та й пішов.

Іде та іде — коли свинар пасе свині. Покотигорошко із ним поздоровався; свинар його питає:

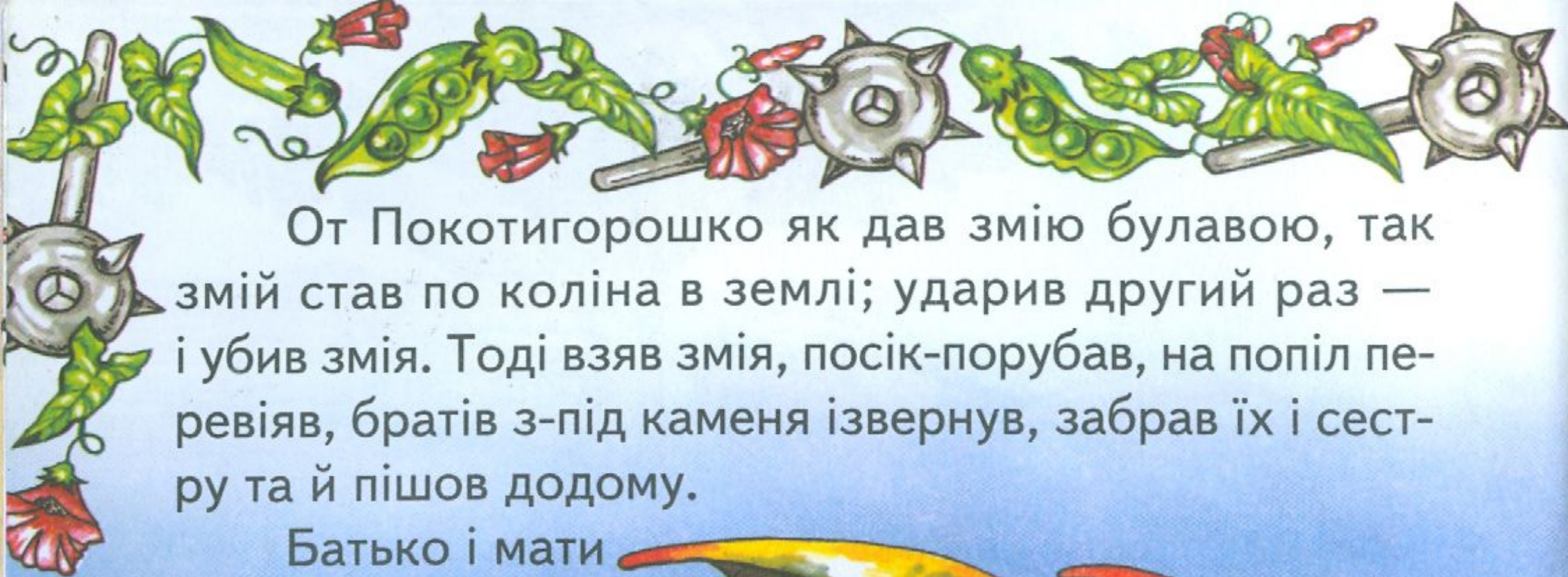

— Куди ти ідеш?
— До змія — сестри одіймать.
— З'їж у мене найбільшого кабана, так одіймеш!
Він з'їв, подякував та й пішов.
Іде та іде — аж стоїть дім зміїв і сестра бере
коло колодязя воду.
— Здрастуй, сестро! — каже Покотигорошко.
Вона йому:
— Який ти мені брат?
Він каже:
— Побачиш, який я тобі брат!
От виходить змії.
— А, здрастуй! — каже.
— Здрастуй!
Змії його питає:

— Чого ти прийшов?
— За сестрою та за браттями.
— З'їж дванадцять волів, дванадцять баранів
і дванадцять кабанів.
Він узяв, усі поїв.
Змії каже:
— Молодець! Ну, тепер чи будем битися, чи ми-
риться?
— Будем битися! Я з тобою не хочу мириться.
— Дми на тік, — каже змії.
— Дми ти, — каже Покотигорошко, — бо ти
в своїм добрі хазяїн, а не я.
От змії як дунув — тік у нього став чавунний;
а Покотигорошко як дунув — тік у нього став мідний.

От Покотигорошко як дав змію булавою, так змій став по коліна в землі; ударив другий раз — і убив змія. Тоді взяв змія, посік-порубав, на попіл перевіяв, братів з-під каменя ізвернув, забрав їх і сестру та й пішов додому.

Батько і мати були раді!

Валентина Гуріна

ЯК ЧЕРЕПАХА З ХОВРАШКОМ ПОДОРОЖУВАЛИ

Потоваришував Ховрашок з Черепахою і вирішили вони піти мандрувати.

Прокинулися друзі раненько, вмилися чистенько, поснідали смачненько і подалися у мандри світ подивитися і себе показати. Ідуть, пісні співають. Так їм добре удвох.

Аж раптом визирнуло сонечко з-за хмарки і стало припикати. Зробилося друзям жарко.

— Ой, як мені спекотно! — сказала Черепаха.

— Іди-но сюди, у затінок, відпочинь трішки, а я тобі зараз брилика з травички сплету, — лагідно мовив Ховрашок.

— Не хочу брилика з травички, бо вже маю чудовий рожевий капелюшок! Він у мене вдома залишився. Ходімо його візьмемо.

Повернулися друзі назад. Узяла Черепашка свого рожевого капелюшка і посміхнулася. Такий він був гарненький: сам рожевий, а збоку, з-під червоної стрічки, визирав маленький букетик з ромашок та льону. Звісно, такий чудовий капелюшок дуже пасував Черепасі.

Знов подалися друзі у мандри. Та тільки вони вийшли на луки, налетіла чорна хмара, затулила сонечко і пішов дрібний дощик.

— Ой, лишенько! — заплакала Черепашка. — Я забула вдома свою парасольку!

— Не сумуй, подружко, тримай парасольку з лопуха, — запропонував винахідливий Ховрашок.

— Не хочу з лопуха, хочу свою барвисту парасольку, різнокольорову, немов веселка!

Нічого не вдієш, довелося нашим мандрівникам знов повертатися додому.

Узяла Черепашка свою барвисту парасольку. Розкрила її. Засяяла парасолька усіма кольорами веселки. Посміхнулися друзі, узялися за руки і пішли лісовою стежиною та ще й веселу пісеньку заспівали.

Але недовго вони так подорожували. Настав вечір. Сутінки огорнули ліс.

— Ходімо додому, я спати хочу! — мовила Черепаха.

— Спати і я хочу, та навіщо ж нам додому йти? — здивувався Ховрашок. — Справжні мандрівники завжди сплять у дорозі. Зараз я зроблю з моху ліжечка і ми добре відпочинемо!

— Не хочу ліжечка з моху, бо воно холодне і вогке від дощу. Ходімо мерщій назад! Удома на нас чекають м'якенькі перинки і теплі ковдри! — мовила примхлива Черепаха.

— Це що ж, знов повертатися назад?!

— Так, бо я не можу спати отак, просто неба, та ще й без мого ліжечка!

— Ти не бажаєш вирушати у подорож без свого капелюшка? Тобі не зручно без парасольки? І ти зовсім не можеш заснути без свого ліжечка? — обурено запитав Ховрашок.

— Так! Звісно, не можу! — не поступалася Черепаха.

— Ну, якщо ти така вибаглива і примхлива, то й подорожуй разом з усіма своїми речами! Ще й на додачу будиночок прихопити не забудь!

— Як же я раніше не здогадалася? Це слушна думка! — зраділа Черепаха і аж заплескала у долоні.

З того часу Черепаха й кроку не робить без свого будиночку. Звісно, трішки важкувато, але ж як зручно — усі найнеобхідніші речі ось тут, поруч, під рукою!

Валентина Гуріна
ГНОМ ХОМА

Жила собі дівчинка Тетянка. Була вона неслухняною та вередливою. От якось мама їй каже:

— Донечко, прибери у своїй кімнаті: застели ліжко, поскладай іграшки! Сьогодні до нас у гості придуть твої двоюрідні сестрички, Марійка і Наталочка.

— Не хочу! — каже Тетянка. — Якщо їм так кортить до мене в гості, то нехай самі й прибирають!

— Погано, що у дорослої дівчинки такий безлад у кімнаті! Хто ж з нечупарою дружитиме? — вмовляє її мама.

— Я не доросла! Мені ж тільки сім років! А дружити я й сама ні з ким не хочу! — опирається Тетянка.

Мовчки похитала мама головою та й вийшла з кімнати. А Тетянка сидить на своєму ліжку та й мріє: — От якби знайшовся такий чарівник, махнув своєю чарівною паличкою: раз, два, три — і усе само собою зробилося! А так тут, мабуть, цілу годину мені прибирати доведеться.

— Кхе-кхе! — раптом почулося з кутка. — Чарівника викликали?

Глянула дівчинка у куток і зацікавилася від подиву: з її скрині для іграшок визирає маленький бородатий чоловічок у картатому зеленому капелюсі.

— Ну, то як, я не помилився адресою? — питає незнайомець.

— Ти хто такий? — непевним голосом мовила Тетянка і, про всяк випадок, заховалася за шафу.

— Я гном Хома — швидка чаклунська допомога! — мовив, чемно вклоняючись, маленький товстенький чоловічок. — А що треба робити?

— Та, от... іграшки поскладати і ще ліжко застелити...

— Добре! Але я працюю не безкоштовно. За кожен надану послугу я хочу отримувати по одній іграшці! — мовив гном, хитро примружуючи сині, як квітки льону, оченята.

— Згода! Згода! — заплескала у долоні Тетянка. — У мене тих іграшок так багато, що й дівати нікуди!

— То домовились! Гарзд!

Махнув Хома чарівною паличкою і в ту ж мить ковдра сама собою підстрибнула аж до стелі, а потім повільно опустилася на ліжко. Іграшки, немов живі, піднялися з підлоги і самі заховалися в іграшковій скрині. А ляльки з ведмедиком хутенько посідали на полицю книжкової шафи.

Не минуло й п'яти хвилин, а кімната була вже прибрана! Засміялася Тетянка, застрибала на radoщах:

— Чудово! Чудово! Гарна робота!

Гном поблажливо усміхнувся, узяв великого гумового м'яча і зник.

З того часу у них так і повелося. Гном Хома виконував за Тетянку усіляку роботу, а дівчинка за це дарувала йому свої іграшки.

Не знаю, скільки б ще так тривало, та одного дня іграшки у Тетянчиній скрині скінчилися.

Залишився лише плюшевий ведмедик Мишко — її найулюбленіша іграшка. А з ним дівчинка ні в якому разі не бажала розлучатися.

Поснідала вранці Тетянка, а мама їй і каже:

— Прибери за собою, доню, помий тарілочку й чашку! Ти ж у мене розумниця...

Хотіла Тетянка покликати на допомогу гнома Хому, та шкода їй було з ведмедиком розлучатися. Довелося самій посуд мити.

— Піди, моя люба, до крамниці, треба до борщу чорного хліба купити! — просить мама.

Не хотіла Тетянка, та довелося йти. Не викликати ж через такі дрібниці гнома Хому!

Відтоді дівчинка з гномом більше не зустрічалася. Та сусіди кажуть, що Тетянку немов би хто підмінив. Стала вона чемною й привітною і вередувати перестала.

А вам, діти, не доводилося часом зустрічатися з отим чарівником, гномом Хомою?

Валентина Гуріна

НАЙМЕНША ХМАРИНКА

Високо у небі жила собі маленька біла Хмаринка. Були у неї мама і тато, бабуся з дідусем і багато тіточок і дядечок. Усі вони займалися дуже корисною справою — рясно поливали землю дощем.

Чорна хмара-тато сумлінно лив воду з великого ковша. Такий дощ називався зливою. Мама-хмара любила розкіш. Вона щедро сипала навкруги сріблястими кульками граду, неначе перлами, і яскраво освітлювала небо спалахами блискавок. Тітонька-хмара була тихою і сором'язливою, тож проливалася на землю сумним осіннім дощиком. А сива

хмара-бабуся завзято витрушувала з великої торби пухнасті білі сніжинки. І тільки найменша Хмаринка не вмila нічого робити, бо була ще дуже маленькою. Вона мріяла якнайшвидше підрости, та час минав надто вже повільно.

Якось, одного чудового ранку, Хмаринка прокинулася раненько, узяла великого татового ковша і подумала:

— Може, якщо я зроблю справжню зливу, батьки вирішать, що я вже доросла і доручать мені якусь важливу справу?

— Агов, маленька, поклади на місце ковша! — лагідно мовив тато. — Зараз не час для зливи. Люди пораються на полях та городах, дощик їм заважатиме.

Тоді Хмаринка узяла мамин кошик з градом і вибігла з хатинки.

— Зачекай! — гукнула мама.

Хмаринка вже набрала повну жменю льодяних кульок і хотіла жбурнути їх на землю, але мама суворо подивилася на неї.

— Яка ти в нас іще маленька! Не можна отак, коли заманеться, жбурлятися градом. Дивись, сади розквітли. Позбиваєш з дерев усі квіточки — не буде восени яблук та груш.

Повернулася засмучена Хмаринка до хати та усе їй кортить якусь добру справу зробити, тільки от яку — не знає.

— А якщо узяти бабусину торбу та сипнути на землю трохи снігу? — подумала Хмаринка. — Загуде, закрутиться у чудернацькому танку віхола. Ой, і гарно ж вийде!

Вона ухопила велику торбу з снігом і потягла її на ганок.

— Що це ти вигадала? От пустунка! — посміхнулась бабуся. — Сніг улітку! Ото чудасія!

Бабуся ніжно погладила онуку по голівці і лагідно мовила:

— Розумієш, моя любя, кожна справа повинна бути потрібною і корисною.

— Я теж хочу робити добрі справи! І почну це прямо зараз! — рішуче мовила Хмаринка.

Найменша Хмаринка наповнила водою свою маленьку блакитну лійку і впевнено, як доросла хмара, впливла з хатинки. Легенький вітерець підхопив її і поніс над землею. А сонечко привітно посміхнулося, простягаючи до неї свої теплі промінчики.

Пливе Хмаринка над луками, над полями і раптом зупинилася над селом. Бачить: сидить у садочку на лаві дівчинка і гірко-гірко плаче.

— Доброго ранку, дівчинко! — привіталася Хмаринка. — Як тебе звати?
— Іринка, — тихо мовила дівчинка.
— А чому ти така сумна?
— Я сумую, бо не можу допомогти своїм квіточкам. Така спека! Вони дуже хочуть пити, а я впустила у криницю своє відерце...

Дивиться Хмаринка: і справді, похилили квіти свої барвисті голівки аж до землі, листячко опустили, так їм, бідолашним, спекотно.

— Треба полоти квіти! — вирішила найменша Хмаринка. — Це потрібна справа і корисна!

І закрапав з чарівної лійки дрібний теплий дощик. Заспівали краплинки веселу пісеньку:

*Крапай, крапай, дощику,
На глечики й горщики!
На садочки, на паркани
І на діда Омеляна!*

Зраділи дощику квіти і вдячно закивали голівками. Іринка перестала плакати і приязно всміхнулася до Хмаринки. Маленька пташечка, що жила у садку, напилася свіжої дощової водички і заспівала дзвінку пісеньку. А над селом засяяла різнокольорова веселка.

Так Найменша Хмаринка стала веселим літнім дощиком.

І хоча дрібний дощик — це не злива, та користь від нього неабияка. Бо кожен знає, що найменша праця краща, ніж велике безділля!

Валентина Гуріна

ЧОМУ У ЗАЙЦЯ ДОВГІ ВУХА?

Колись, у стародавні часи, усі лісові звірі були добрими приятелями.

В одному лісі жив собі Зайчик. Був він чемний і вихований, але дуже допитливий. Усі лісові мешканці любили його за веселу і добру вдачу.

Якось до Лісового Кота приїхав з Африки двоюрідний племінник Леопард. Цю радісну звістку одразу ж рознесла по усьому лісі на довгому хвості Сорока-білобока.

Сорока казала, що гість дуже великий і страшний. А ще Сорока казала, що Леопард привіз із далеких країв багато ласощів та дивовижних фруктів.

Бідолашньому Зайчику дуже кортіло подивитися на того дивного звіра і його дарунки.

Незабаром Зайчик отримав від Лісового Кота запрошення на банкет. І дуже зрадів. Нарешті він побачить того таємничого Леопарда та усі його заморські дива на власні очі!

Зайчик так боявся запізнитися на банкет і пропустити усе найцікавіше, що прибіг до будиночку Лісового Кота першим. Він тихенько постукав у двері і чемно привітався з господарем і його гостем. Потім Зайчик сів у куточку на ослінчик і став чекати початку свята. Та чекати йому довелося дуже довго, бо ж він прийшов у гості зарано.

Час спливав надто вже повільно. А гості, як на гріх, десь забарилися.

Кіт і Леопард пішли їх зустрічати, а Зайчик залишився сам у хатинці. І так йому, бідоласі, стало сумно. Від нудьги він почав розглядати страви на святковому столі. Там були вареники з картоплею і пиріжки з капустою, і марципани. А посеред столу, на найпочеснішому місці, стояв чудернацький

заморський плід — великий ананас. Такий гарний і, мабуть, дуже смачний.

Страви виглядали такими принадними, що у нашого Зайчика аж слинка потекла.

«Скуштую трішечки! Тут усього так багато. Ніхто й не помітить», — вирішив він, а руки самі потяглися до ананаса.

Зайчик з'їв шматочок і аж засміявся, так він йому сподобався. Потім Зайчик скуштував ще шматочок і ще, і ще...

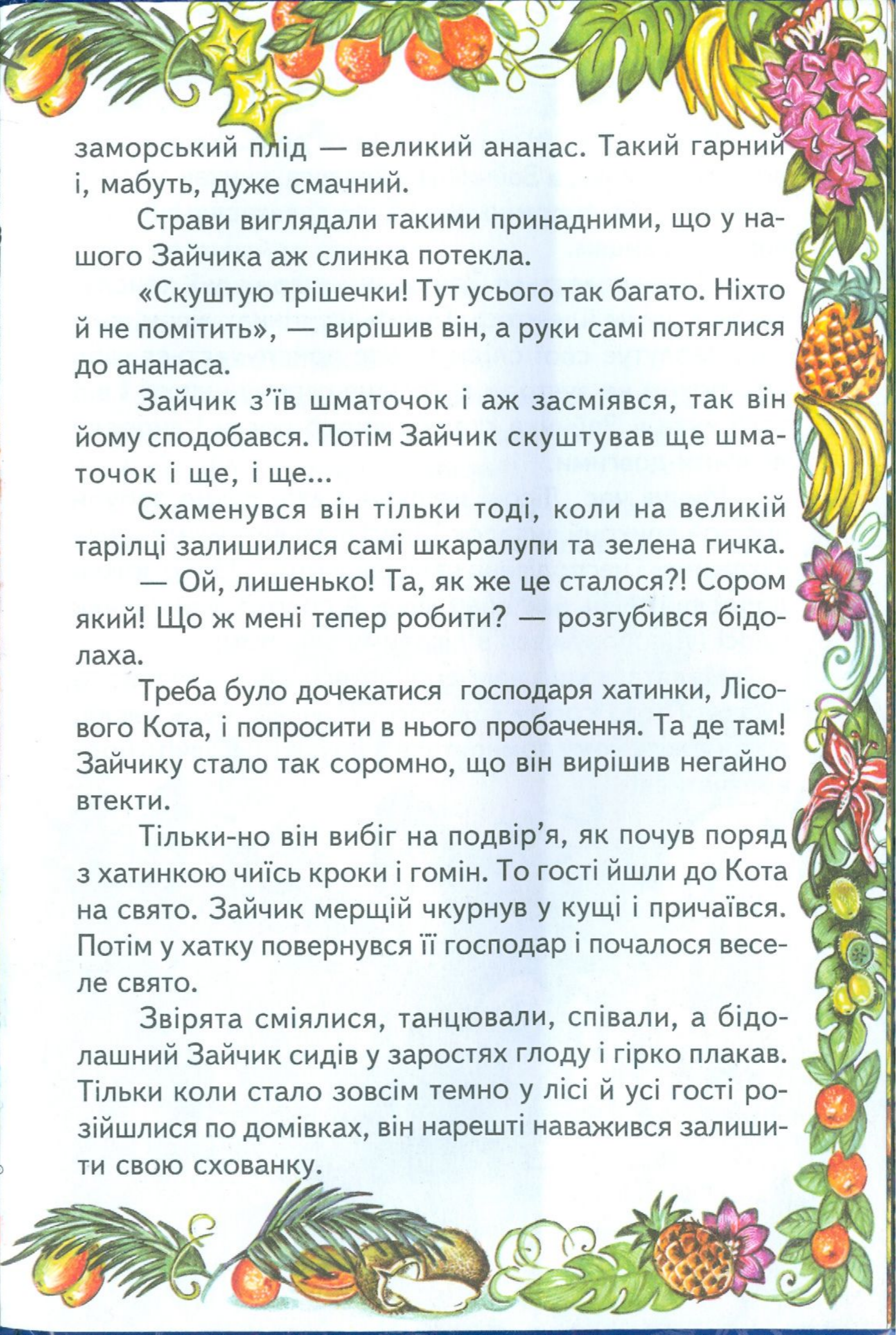
Схаменувся він тільки тоді, коли на великій тарілці залишилися самі шкаралупи та зелена гичка.

— Ой, лишенько! Та, як же це сталося?! Сором який! Що ж мені тепер робити? — розгубився бідолаха.

Треба було дочекатися господаря хатинки, Лісового Кота, і попросити в нього пробачення. Та де там! Зайчику стало так соромно, що він вирішив негайно втекти.

Тільки-но він вибіг на подвір'я, як почув поряд з хатинкою чиїсь кроки і гомін. То гості йшли до Кота на свято. Зайчик мерщій чкурнув у кущі і причаївся. Потім у хатку повернувся її господар і почалося веселе свято.

Звірята сміялися, танцювали, співали, а бідолашний Зайчик сидів у заростях глоду і гірко плакав. Тільки коли стало зовсім темно у лісі й усі гості розійшлися по домівках, він нарешті наважився залишити свою схованку.

Минув день, а потім ще один день. Уже й тиж-
день промайнув, а Зайчик усе ховався, уникав зустрічі
з друзями, бо соромно йому було дивитися в очі лісо-
вим мешканцям.

Удень ховається Зайчик у чагарнику і прислу-
хається, чи не йде хтось. Біжить у сутінках лісом, хит-
рує, заплутує свої сліди та все прислухається, аби
ненароком не зустріти когось на своєму шляху. І від
того вуха у Зайчика стали швидко рости і вирости
довгими-довгими.

Минув час. Лісові мешканці вже давно забули
про той прикрий випадок. Довгі вуха виявилися дуже
чутливими і несподівано увійшли в моду. Тепер кожен
дорослий заєць має довгі вуха. А полохливий Зайчик
і досі не порозумівся з лісовими звірятами.

Малята, якщо вам доведеться десь випадково
зустріти того сором'язливого Зайчика, будь ласка,
допоможіть йому помиритися з друзями! Навчіть його
вибачатися!

Валентина Гуріна

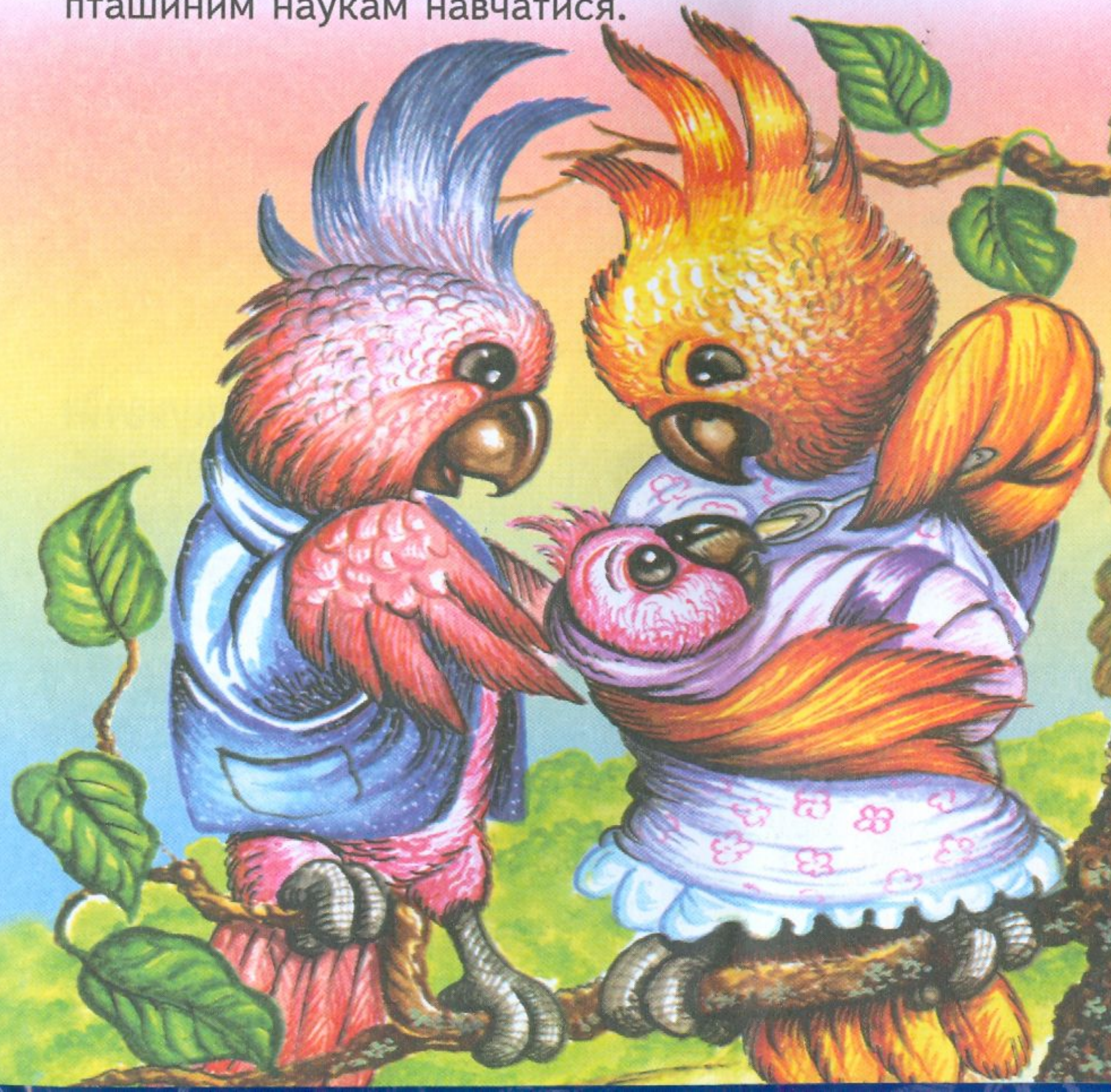
ПАПУГА

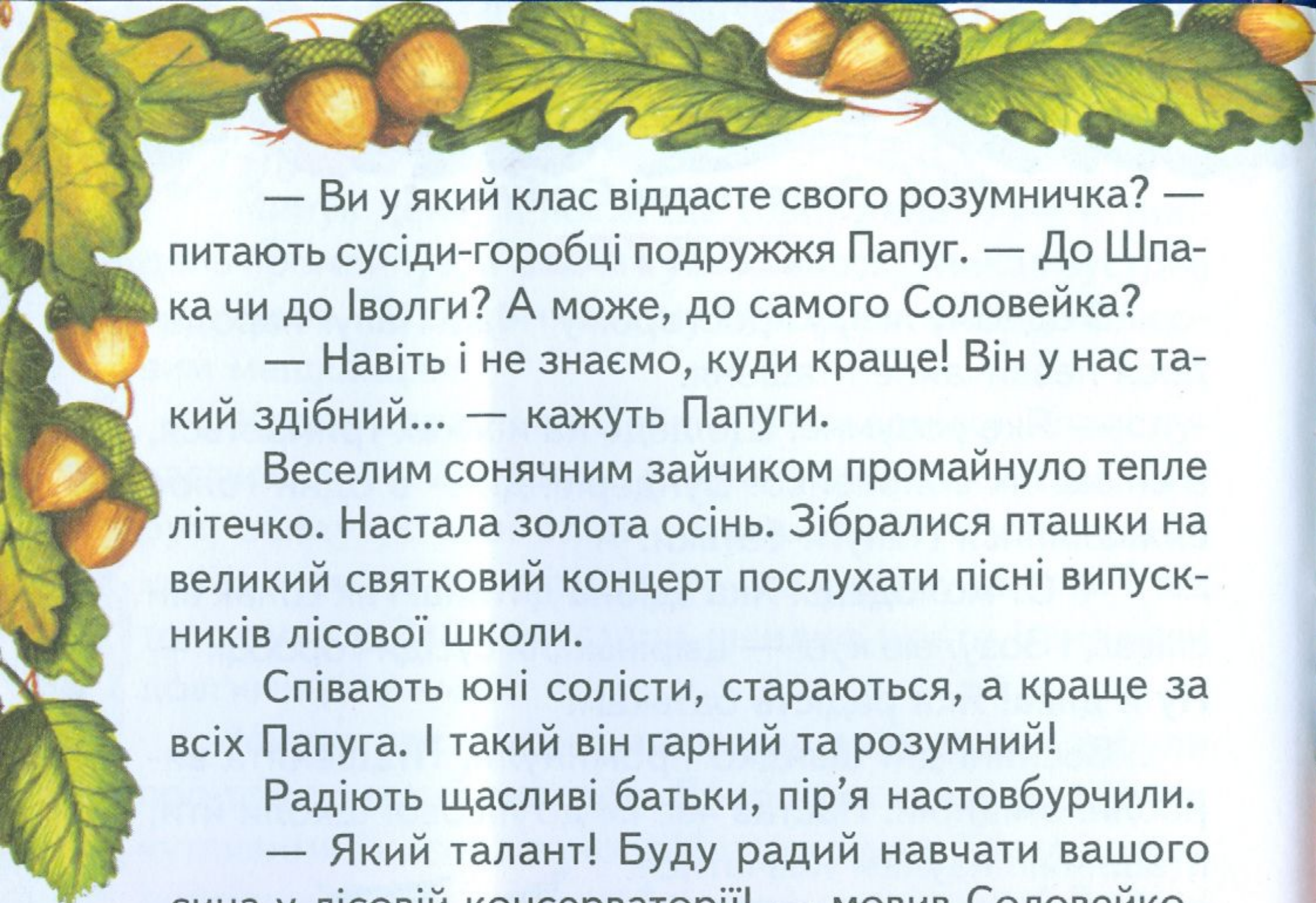
В одному лісі, у просторому гнізді Папуг народи-
лося незвичайне пташеня.

— Яке розумне! Ще ледь на ніжках тримається,
а співає як соловейко! Вундеркінд! — в один голос
вихвалялися Папуги-батьки.

— От молодець! Яка здібна дитина! І як Шпак він
співає, і Зозулею кує! — цвірінькали сусіди-горобці. —
Ну й дива! Яка радість батькам!

Весняні дні швидко проминули. Пташенята ви-
росли, зміцніли. Настав час їм до лісової школи йти,
пташиним наукам навчатися.

— Ви у який клас віддасте свого розумничка? — питають сусіди-горобці подружжя Папуг. — До Шпака чи до Іволги? А може, до самого Соловейка?

— Навіть і не знаємо, куди краще! Він у нас такий здібний... — кажуть Папуги.

Веселим сонячним зайчиком промайнуло тепле літечко. Настала золота осінь. Зібралися пташки на великий святковий концерт послухати пісні випускників лісової школи.

Співають юні солісти, стараються, а краще за всіх Папуга. І такий він гарний та розумний!

Радіють щасливі батьки, пір'я настовбурчили.

— Який талант! Буду радий навчати вашого сина у лісовій консерваторії! — мовив Соловейко.

— Та що там ваша консерваторія, нехай до міста летить, людським пісням навчається! — гордовито відказала Папуга-мати.

— Так, так! Нема сенсу тут, у лісі, такий талант марнувати! Нехай світ подивиться і себе покаже! Він же у нас такий красень! — мовив Папуга-батько.

Минув рік. Залетіли якомсь Горобці до міста. Посідали вони на

підвіконня і зазирають у вікна. Так їм цікаво, що там за склом робиться. Аж бачать в одній кімнаті їхній знайомий Папуга сидить у великій клітці на жердці.

Зраділи Горобці такій несподіваній зустрічі, застукотіли дзьобами у вікно, зацвірінькали. Побачив їх Папуга, поважно переступаючи з ноги на ногу, крила розправив і заспівав:

— Попко — дурень! Попко — дурень!

— Ох, і розумний же наш Папуга! Бач, яких мудрих пісень навчився співати! — мовили Горобці і подалися назад, до лісу.

Валентина Гуріна

ЧОМУ ІЖАЧОК НОСИТЬ КОЛЮЧИЙ КОЖУШОК?

Зустрілися якось Заєць та Їжак на лісовій стежині. У Зайця новенька хутряна шубка, а в Їжака старий сірий кожушок.

— Куди прямуєш, куме? — питає Заєць.

— Та, гриби збираю, роблю на зиму запаси, — відповідає Їжак.

— А я з лісової крамниці йду. Обміняв свою літню одежину на біленьку шубку. Лише поглянь, яка ж вона гарна та пухнаста! Біжи мерщій до крамниці та й собі візьми хутряну шубку. Їх там ще багато!

Пішов Їжачок до лісової крамниці та й обміняв свій колючий кожушок на біленьку шубку.

Повертається він додому, радіє, що так вдало позбувся свого старого одягу. Аж бачить, назустріч йому Вовк біжить. Хотів Їжачок згорнутися у клубок, настобурчити свої голочки, та де там, залишився колючий кожушок висіти на кілочку у крамниці. А нова шуба тепла й пухнаста, та від вовка не врятує.

Кинувся Їжачок навтьоки, а нова шуба довга, попід ногами плутається, бігти заважає. Ледве утік він від Вовка. Забився бідолаха у колючі куці і просидів там аж до темряви.

З настанням ночі вийшов Їжачок зі своєї схованки та й хутенько побіг додому. Аж чує у повітрі, над самісінькою головою, шелест крил. Озирнувся Їжачок, бачить, за ним Пугач женеться, кігті нагострив, до землі припадає. Ось-ось ухопить сердешного!

У темряві його сіренький кожушок був би непомітний, а білу шубку здалеку видно. Швидко скинув Їжачок нову шубу і сховався у мишачу нору, під пеньок.

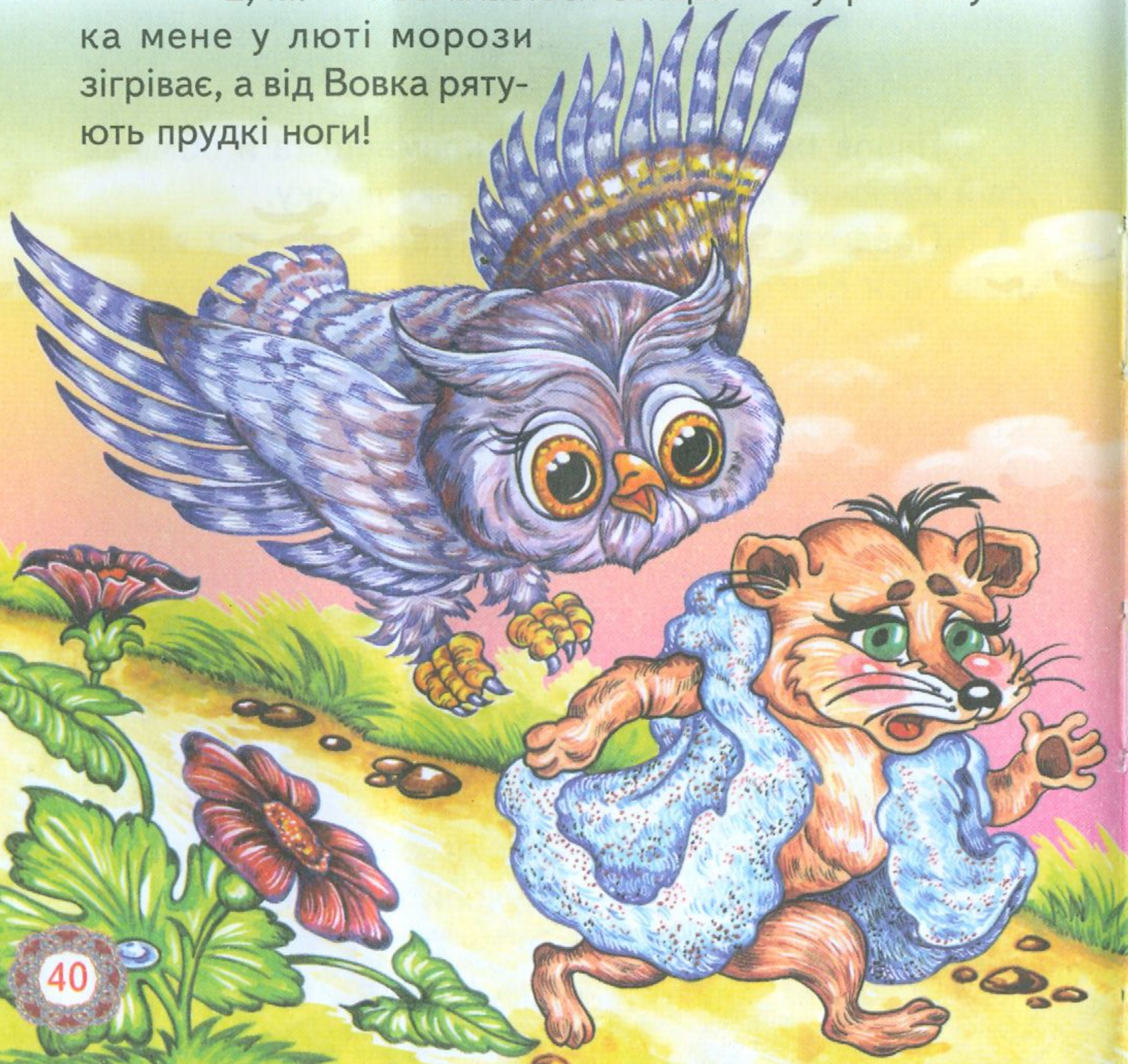
Уранці повернувся Їжачок до лісової крамниці і забрав назад свій колючий кожушок.

Через декілька днів знов зустрілися Їжак та Заєць.

— Здоров був, куме! — каже Заєць. — Чому ж досі не зміняв свій старий кожушок на новеньку шубку?

— Не зміняв, бо колючий кожушок рятує мене від Вовка та Пугача! А чи вбереже від ворогів тебе пухнаста шубка?

— Е, ні! — посміхається Заєць. — Хутряна шубка мене у люті морози зігріває, а від Вовка рятують прудкі ноги!

Валентина Гуріна

ЧАРІВНА ЛОЗИНА

Прокинулася Даринка на світанку, разом із сонечком. Чистенько вмилася дівчинка, поснідала і пішла у ліс, по гриби.

Повернулася додому Даринка з повним кошиком.

— От розумниця моя донечка! — похвалила її мама. — Багато грибів назбирала! Тут і на борщик, і на смажену картопельку вистачить!

Почув це Сашко і від заздрощів аж скривився.

«Дівчисько! Маленький кошичок грибів принесла, а як пишається!» — подумав він.

— Я теж до лісу піду! — сказав хлопчик. — Ще й не такий кошик грибів назбираю. От тоді й подивимось, хто з нас кращий грибник!

— Роби діло, не барись, не скінчивши, не хва-

лись! А ти ще й не починав своєї справи, — лагідно мовила до нього мама.

— Усе одно, я більше, ніж Даринка грибів принесу! От побачиш! — уперто стояв на своєму Сашко.

Узяв він найбільший кошик і подався до лісу.

Прийшов хлопчик у ліс, знайшов довгу палицю і став нею торішне листя розгрібати, гриби шукати.

Ходив, ходив Сашко, далеченько вже зайшов, а, окрім невеличкої купки поганок, жодного гриба так і не знайшов.

Утомився хлопчик і сів на трухляву колоду відпочити. Прислухався Сашко до лісової тиші і здалося йому, наче десь там, у далечині, сопілочка грає. І музика така весела, така запальна. Закортіло хлопчику подивитися на того лісового музику.

Довго блукав він лісом і нарешті натрапив на велику галявину. Бачить: посеред неї пеньок, а на тому пні Чугайстрик сидить і на сопілці грає. А кругом

повно грибів та ягід, ступити ніде. Танцюють вони під веселу музику, а сопілочка усе швидше, усе голосніше грає.

— Так от куди усі гриби поділися! — сердито гукнув хлопчик. — Я їх під торішнім листям шукаю, а вони тут розважаються! Як вам тільки не соромно! Ану, швиденько плигайте у мій кошик!

Умить обірвалася весела музика і гриби зникли десь у високій траві.

Чугайстрик розгублено зиркнув на хлопчика і невдоволено наморщив свого носика-п'ятачка:

— Хто ти такий і що треба тобі у моєму лісі?

— Я — Сашко. Прийшов гриби збирати, а вони, бачиш, від мене ховаються!

Лісові мешканці добре знають, як подобається Чугайстрику дурити непроханих гостей. Усміхнувся він хитро, почухав за вушком і каже:

— Давай мінятися! Я тобі дам чарівну лозину, а ти мені свій кошик. Тричі махнеш лозиною і з'явиться на галявині стільки грибів, скільки тобі заманеться.

Зрадів Сашко. Віддав він Чугайстрику свого кошика, узяв чарівну лозину і мерщій побіг на сусідню галявину. Зупинився хлопчик посеред галявини, тричі махнув лозиною і загадав собі цілу купу грибів.

Зашелестіло торішнє листя, захиталася висока трава і вкрилася уся галявина маслюками та опеньками. Аж очі у Сашка розбіглися від такої кількості грибів. Став він їх збирати. Набрив повні жмені і тут тільки згадав, що віддав кошика Чугайстрику.

Побіг хлопчик назад і обміняв чарівну лозину на свого кошика. Повернувся Сашко на свою галявину, дивиться — а вона порожня! Гриби за цей час вже встигли порозбігатися, хто куди.

Повернувся він ні з чим на велику галявину. Бачить: Чугайстрик з лозиною бавиться: туди — сюди через неї стрибає.

— Чугайстрику! — просить Сашко. — Позич мені на півгодини свою чарівну лозину. Я без неї не можу жодного гриба знайти!

— А як же інші люди? Як вони без чарів обходяться? — питає, примружуючи зелені оченята, Чугайстрик.

— Та вони ж нахиляються, присідають, сухе листя розгрібають, під кущики зазирають. Поки так набираєш кошик грибів, то й втомитися можна! А гриби хитрючі такі: у траві ховаються, листочками накриваються. Та ще й комарі у лісі дуже кусаються. Я одразу хочу, швиденько... бо мені вже й додому час іти обідати.

— Он воно як! То ти ледачий! А ледачому завжди ніколи: зранку спати хочеться, в обід — спекотно, а ввечері комарі кусають! Не дам тобі чарівної лозини й не проси!

Довелося Сашкові повертатися додому з порожнім кошиком.

Валентина Гуріна

СНІГОВИК-МАНДРІВНИК

Прийшла зима. Закувала вона річку у крижаній полон, укрила поля й луки снігом, як білою пухнастою ковдрою. Зраділи діти. Вибігли вони на вулицю, стали кататися на лижах і санчатах, гратися у сніжки, а потім зліпили на пагорбі великого Сніговика.

Ну й гарний же вийшов Сніговик! Чорні очі з вугілля так пустотливо виблискували на сонці. А довгий ніс з моркви зухвало задирався вгору. На голові замість капелюха — стара цеберка, а у руці — велика мітла.

Діти узялися за руки, стали водити танок навколо Сніговика і співати колядки. Сніговик гордовито стояв у колі і ні-

бито посміхався, радів веселій грі. Його життя здавалося йому суцільним святом. Він був щасливий.

Настав вечір. Гра скінчилася. Діти розійшлися по своїх домівках. Сніговик залишився сам на темному пагорбі. Він з цікавістю спостерігав, як весело спалахують і яскраво світяться у будинках вікна. Він прислухався до уривків розмов випадкових перехожих, привітно всміхався їм, як добрим знайомим. А люди швидко проходили повз, ніби не помічали його. Усі вони кудись поспішали. Сніговик, навпаки, не квапився, бо не мав невідкладних справ і йому нікуди було податися. Він був зовсім самотній і до того ж не вмів ходити.

Світло в будинках почало поволі згасати. Вщухли гомін і гуркіт колес на дорозі. Маленьке місто поринуло в сон. І тільки самотній Сніговик стояв на пагорбі, як мара. Тепер він почувався покинутим і нікому не потрібним.

Раптом із лісу вибіг Зайчик. Він скочив на пагорб і завмер від несподіванки. Вухань аж ніяк не очікував побачити тут Сніговика, тому трішки злякався. Зайчик був зовсім маленький і ще ніколи в житті не бачив таких дивних створінь. Він довго придивлявся до не-

знайомця, та, пере-свідчившись, що той не рухається, а отже не зможе заподіяти йому шкоди, поволі заспокоївся.

— Ти хто? — спитало Зайченя тремтячим від хвилювання голосом.

— Я Сніговик! — сумно мовив незнайомець.

— А чому ти тут стоїш? Чому не йдеш додому?

— Стою, бо мені так подобається!

— Я вперше бачу істоту, яка любить темряву і самотність. Тобі зовсім не страшно тут самому? Ані трішечки?

— Ні! Я не боюся темряви!

— Який же ти хоробрий! Напевно, в тебе багато друзів...

— Помиляєшся! У мене зовсім немає друзів. І домівки теж... — відповів Сніговик, розгублено кліпаючи очима-вуглинками.

Зайчику на мить здалося, що крихітна прозора сльозинка скотилася з білосніжної щоки Сніговика.

І маленьке заяче серце стислося від жалю до цього снігового велетня.

— Якщо хочеш, я буду твоїм другом...

— Так, дуже хочу! — зрадів Сніговик.

A colorful illustration of a winter scene. In the foreground, a small brown rabbit with pink cheeks and a red nose sits next to a snowman. The snowman has a long, bright red carrot nose, rosy cheeks, and is wearing a tall orange hat and a red and yellow checkered scarf. They are surrounded by snow, red berries, and pine needles. In the background, there are snow-covered trees and a bright sun. The scene is framed by a decorative border of leaves and flowers.

З того часу Зайчик кожного вечора прибігав на пагорб. Він розмовляв з новим другом, розповідав, як провів свій день, переказував найсвіжіші лісові плітки, що чув від скрекотухи Сороки. А Сніговик уважно слухав. Іноді він розповідав Зайчику веселі анекдоти, які почув від перехожих. Бувало й так, що вони просто мовчки дивилися на зоряне небо. Їм було добре разом. Маленький Зайчик став найкращим товаришем самотньому Сніговику.

A colorful illustration of a spring scene. In the foreground, a snowman is melting in a stream. He has a long red carrot nose, rosy cheeks, and is wearing a tall orange hat and a red and yellow checkered scarf. Water is dripping from his body. In the background, there is a bright sun, a green field, and two foxes. One fox is holding a white tulip. The scene is framed by a decorative border of leaves and flowers.

Настала весна. Сонечко з кожним днем сяяло усе привітніше. Лісові пташки співали усе голосніше, а на галявинах розквітали перші проліски. Звірята раділи весняному теплу.

Сніг на пагорбі почорнів і став крихким, а Сніговик чомусь зажурився. Він насунув стару цеберку на самісінькі очі і все відвертався, намагаючись уникати ласкавих сонячних промінців. Від весняного тепла сніговий велетень зменшувався з кожним днем, просто на очах танув.

Одного разу Зайчик прибіг на пагорб і не знайшов там свого товариша.

— Сніговику, де ти? Друже, куди ти подівся? — гукав у відчаї Зайчик.

— Я тут! — обізвався хтось зовсім поряд. Зайчик озирнувся і побачив маленький струмочок. Він швидко біг пагорбом і весело дзюрчав.

— Привіт, Зайчику! Це ж я, колишній Сніговик! — радісно бринів Струмочок. — Біжімо навипередки!

— Згода! Раз, два, три, почали!

І вони побігли. Друзі бігли навипередки і сміялися. Це була дуже весела гра. Та незабаром Струмочок потрапив у річку і зник, загубився там серед багатьох інших струмочків. А Зайчик засмутився, бо вирішив, що втратив свого найкращого друга назавжди.

Настало тепле літечко. Зайчик підріс і став зовсім дорослим.

Сонечко лагідно зігрівало землю і вода з річки потроху випаровувалася, ставала туманом. Пустун-вітерець дмухав і підіймав його у небо. Там туман охолонув і перетворився на пухнасту Хмарин-

ку. Так маленький Струмочок став білою Хмаринкою.

— Привіт, Зайчику! Це ж я — колишній Сніговик! — гукнула з неба Хмаринка. — Нумо, дождени мене!

Зрадів Зайчик такій зустрічі і кинувся щодуху бігти по житньому полю. Хотів навздогнати веселу Хмаринку. Та де там! Зникла Хмаринка за обрієм.

Восени наша Хмаринка пролилася на землю теплим грибним дощиком.

— Крапай, крапай, дощику, на бабині горщики! На будинки й на повітки, щоб росли здорові дітки! — дзвінко бриніли, підстрибуючи у запальному танку, дощові краплинки.

А взимку знову випав сніг. Зраділи діти першому снігові і зліпили Сніговика. Стоїть він тепер гордовито на пагорбі і посміхається перехожим. Та, як

прийде весна, знову вирушить Сніговик у далеку подорож.

СНІЖНИЦЯ

Українська народна казка

Були собі дід та баба бездітні.

У піст сніг м'який, діти баби катали зі снігу.

Дід і каже бабі:

— Ходімо і ми, скатаємо бабу собі.

Баба й каже:

— Нащо тобі баба? Баба у тебе є, а коли так, то скатаємо собі дитину.

— Ну, ходімо скатаємо. Як дитину, то й дитину.

Пішли і давай дитину катати. Скатали. І давай дитині ніжки робити, і ручки, голову, вуха, рот — усе поробили. І як зробили вони цю дитину, стала шкура дитяча обтягатися, стала вона личком ворочати. Дід та баба радіють:

— Ось у нас буде дитинка, вже, слава Богу, рухається.

Через час стала дитинка ходити і балакати. Дівчинка. І дав дід їй ім'я — Сніжниця. Живе вона, росте щохвилі. За п'ятнадцять день стало півдівки, і проворна така, зве діда дідом, а бабу бабою. Вони нею утішаються. І біла вона як сніг. І волосся, і лице так, як папір, білі. Сусідні дівчата познайомилися і бігають до неї гуляти, і вона бігає до них.

Після великодніх свят, як сонце пішло вище, по-тепліло, так Сніжниця все у холодок ховається. І дожила вона до Купала Івана. Наплели дівчата вінків, і наклали вогнище у березі, і просять діда і бабу дозволити Сніжниці стрибать через вогонь. Пустили її, дівчата вінок на неї наділи і повели. Давай тепер стрибати через вогонь і співати:

— Ну, Сніжнице, бери і ти за нами.

Розігналася Сніжниця за ними і як збігла на вогонь, так тільки й бачили її. Вона там і розтала.

Прийшли дівчата до діда і до баби і кажуть, що бозна-де їхня Сніжниця і ділася. Вони і кажуть:

— Вона із снігу виросла, то як на вогонь наскочила, так і розтанула. Якби ви, дівчата, не просили у нас її, то ще б жила. Ми б поутішалися, а тепер через вас вона і розтала.

Так дід і баба як були самі, так і zostались.

ПРО СКАРЬ

Українська народна казка

Були собі дід і баба, і мали вони собі просо в полі. Усе дід його стеріг.

Раз прийшов пообідати додому та й каже:

— Біжи, сину, постережи проса!

От пішов він стерегти проса. Іде він і чує, як щось каже в просі:

— Ось і хлопчик іде і пундик несе... Як візьму я хлопчика за волосся, закину хлопчика в чорні ліси. Як почну я хлопчика терти та м'яти, то не буде кому хлопчика обороняти.

Прийшов той хлопчик додому, каже:

— Тату, щось у нашім просі є!

— Брешеш, сину, — каже йому тато, — захотів їсти та й прийшов додому!

Посилає батько дочку стерегти проса. Пішла вона. Приходить на те місце — воно знову з проса обзивається:

— От і дівчина іде і пундики несе... Як візьму я дівчину за волосся, та закину дівчину в темні ліси. Як почну я дівчину терти та м'яти, то не буде кому дівчину обороняти.

Прийшла дівчина додому та й каже:

— Щось і справді є в нашому просі!

Каже їй батько:

— Брешеш, ти не хотіла стерегти та й прийшла додому. Біжи ще ти, бабо!

Пішла баба, а воно знов обзивається:

— От і баба йде і пундик несе... Як візьму я бабу

за волосся та закину бабу в чорні ліси. Як почну я бабу терти та м'яти, то не буде кому бабу обороняти!

Прийшла баба додому та й каже старому:

— Ні, діду, що не кажи, а в нашім просі щось таки та є!

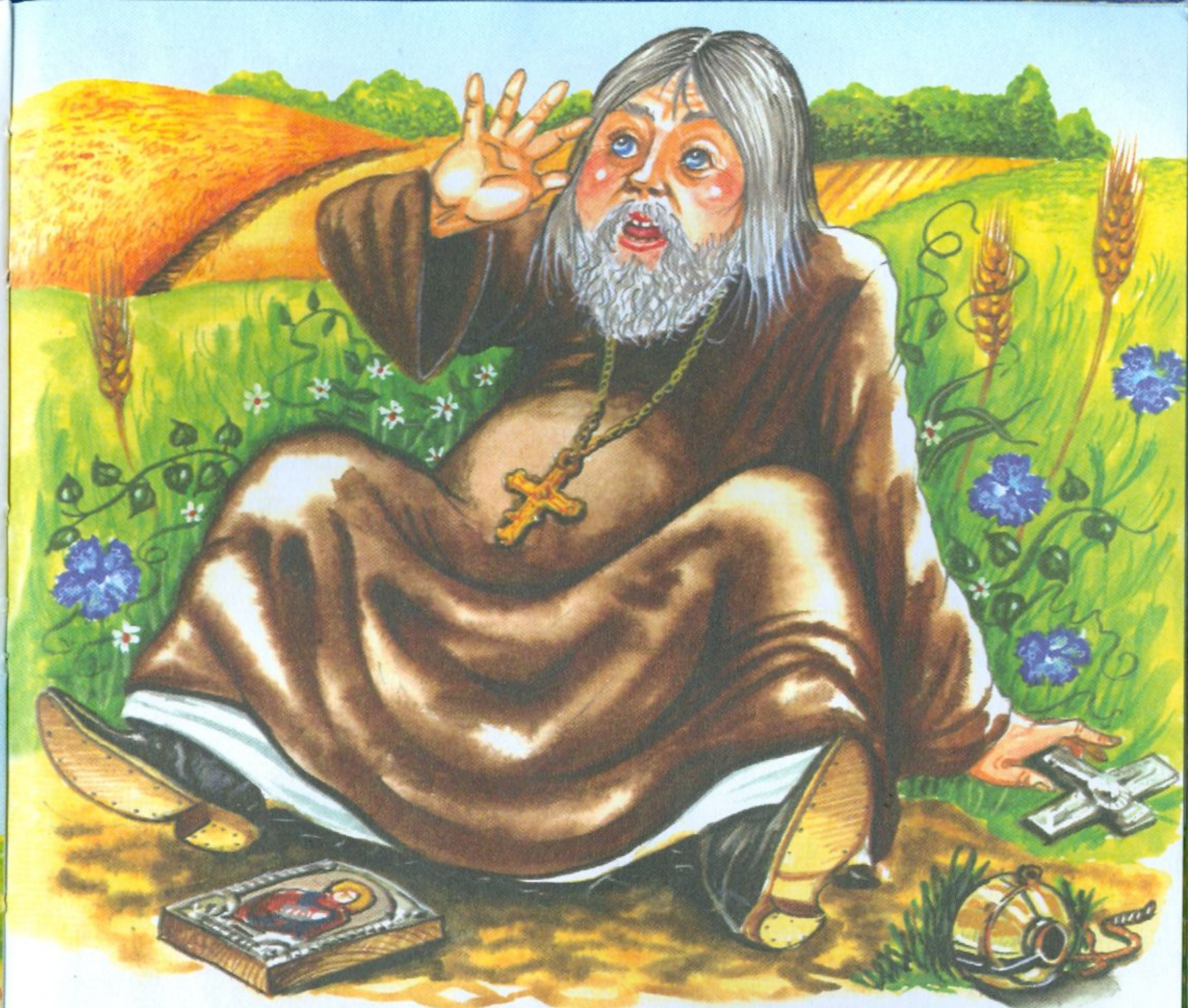
— Брешеш, — каже дід, — і ти, стара бабо! Піду я сам.

Пішов і дід, а воно і йому каже:

— От і дідусь іде і пундик несе... Як візьму я дідуся за волосся та закину дідуся в чорні ліси. Як почну я дідуся терти та м'яти, то не буде кому його обороняти.

Прийшов і дід додому та й каже до старої:

— Справді, щось є в нашім просі: треба йти за попом, щоб його освятити.

Каже йому баба:

— То й піди, діду!

От і пішов дід до попа, і попросив, щоб він прийшов освятити його просо. Зібрався піп, зібрали з церкви образи і пішли просо святити. А воно знов обзивається:

— От і попик іде і пундик несе... Як візьму я попика за волосся та закину попика в чорні ліси. Як почну я попика терти та м'яти, то не буде кому попика обороняти.

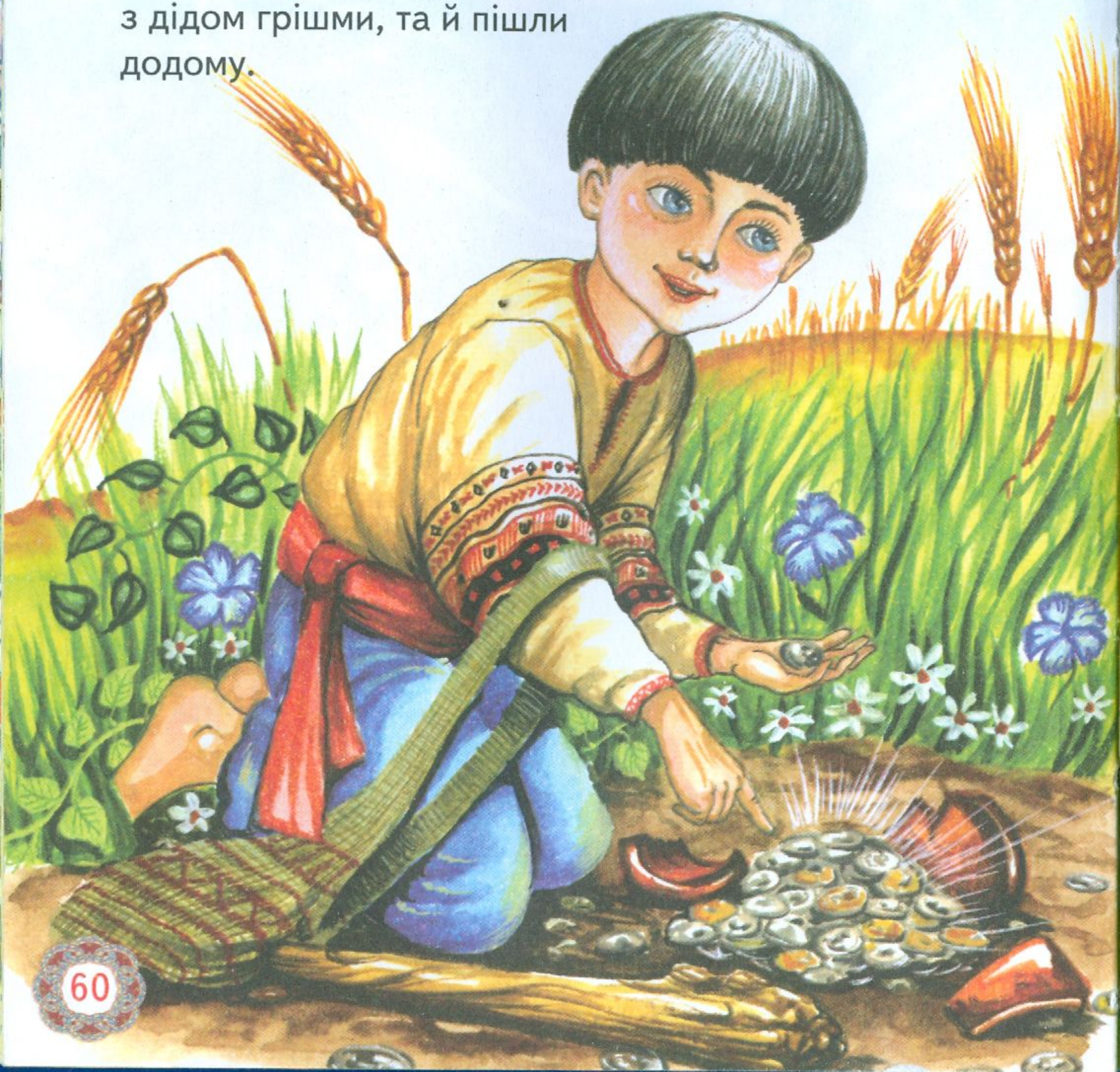
Піп перелякався та навтіки, загубив хрест і кадильницю. Усі люди повтікали і образи покидали на полі, а дід лишився один та й дивиться, аж іде хлопчик, а те, що в просі, обзивається:

— От і хлопчик іде і пундик несе... Як візьму я хлопчика за волосся та закину хлопчика в чорні ліси. Як почну я хлопчика терти та м'яти, то не буде кому обороняти.

А той хлопець іде та все прислухається, де воно говорить. А воно йому і каже:

— Приступи, приступи! Приступи, приступи!..

А той хлопчик все ближче приступав, аж поки не побачив; а тоді як ударить по ньому булавою, а воно так і розсипалось грішми. Поділився той хлопець з дідом грішми, та й пішли додому.

КОЗА

Українська народна казка

Один чоловік водив козу на торг та й не продав. От як вів він її додому, так довелось іти лісом. Ідуть вони лісом, коли дивляться, аж лежить неживий вовк. Чоловік підійшов до нього та й дума, що робить.

На той час їхав поблизу пан із гостей. Він побачив козу й чоловіка та й питається:

— Що ти тут робиш?

— Та це коза моя піймала вовка, так я оце думаю, що з ним робить.

Та трохи й почервонів, бо збрехав.

— От яка дивна коза, що й вовків бере. Продай її мені.

— А що ви, пане, дасте за неї? — спитав чоловік.

— Та сто рублів дам.

— То й давайте!

От пан узяв козу, повів у ліс та й прив'язав на довгій мотузці до дуба.

Коли це приходить один вовк та й став біля кози, а вона: «Мекеке!» Та й стоїть.

Пан каже:

— От проклята коза: одного ще й не бере!

Коли це приходить і другий вовк, а коза все стоїть та: «Мекеке!»

А пан:

— От коза — й двох не бере!

Коли як вискоче з лісу третій вовк, як ухопили всі три козу, так і розірвали!

А пан стоїть та:

— От проклятуца коза! Двох не брала, а трьох не здолала!

Зміст

ПОКОТИГОРОШКО. Українська народна казка	3
ЯК ЧЕРЕПАХА З ХОВРАШКОМ ПОДОРОЖУВАЛИ. Валентина Гуріна	13
ГНОМ ХОМА. Валентина Гуріна	18
НАЙМЕНША ХМАРИНКА. Валентина Гуріна	24
ЧОМУ У ЗАЙЦЯ ДОВГІ ВУХА? Валентина Гуріна	30
ПАПУГА. Валентина Гуріна	35
ЧОМУ ЇЖАЧОК НОСИТЬ КОЛЮЧИЙ КОЖУШОК? Валентина Гуріна	38
ЧАРІВНА ЛОЗИНА. Валентина Гуріна	41
СНІГОВИК-МАНДРІВНИК. Валентина Гуріна	46
СНІЖНИЦЯ. Українська народна казка.....	54
ПРО СКАРБ. Українська народна казка.....	56
КОЗА. Українська народна казка	61

Щодо придбання книг звертатися:

тел. (8-057) 751-26-35

тел. (8-057) 756-40-54

тел./факс (8-057) 714-17-55

E-mail: belkar_54@mail.ru

Літературно-художнє видання

Серія «Веселка» заснована 2005 року

КАЗКА ЗБИРАЄ ДРУЗІВ

Казки

Для дітей молодшого шкільного віку

Редактор Біляєва Г. В.

Художники Самойлов К. В.,

Белякова Л. В., Черткова Л. В.

Художнє оформлення обкладинки Колейкін І. І.

Коректор Кандиба О. М.

Комп'ютерна верстка Біляєв В. Г.

Підписано до друку 26.05.09.

Папір офсетний. Друк офсетний. Формат 60x90 1/16.

Умовн. друк. арк. 4,25. Наклад 10 000 пр. Зам. № 9-0613.

Видавництво «Белкар-книга»

61003, м. Харків, пров. Кравцова, 15

Свідоцтво про внесення до державного реєстру

суб'єкта видавничої справи ДК №2106 від 23.02.05.

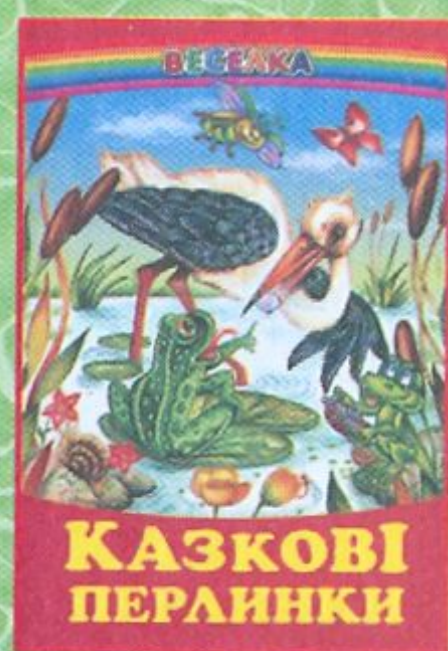
Віддруковано у ВАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»

61012, м. Харків, вул. Енгельса, 11.

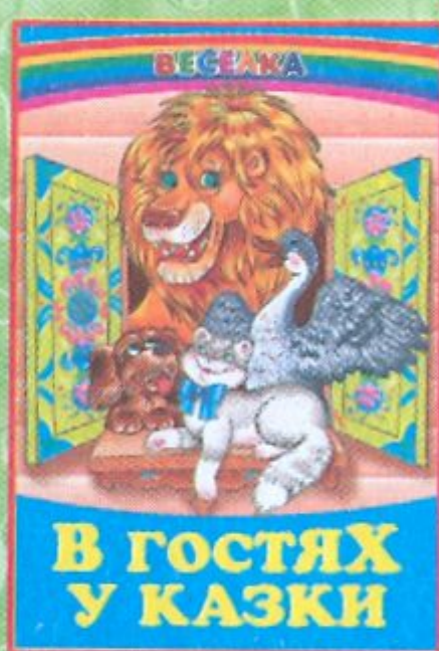
Свідоцтво ДК № 2891 від 04.07.2007 р.

www.globus-book.com

У СЕРІЇ «ВЕСЕЛКА» ВИЙШЛИ:

**КАЗКОВІ
ПЕРЛИНКИ**

**В ГОСТЯХ
У КАЗКИ**

**КАЗОЧКИ
НА ДОБРАНІЧ**

**КАЗКОВА
СКРИНЬКА**

**ЧАРІВНЕ
СЛОВО**

**ДОБРЕ ЗЕРНЯТКО -
ГАРНІ СХОДИ**

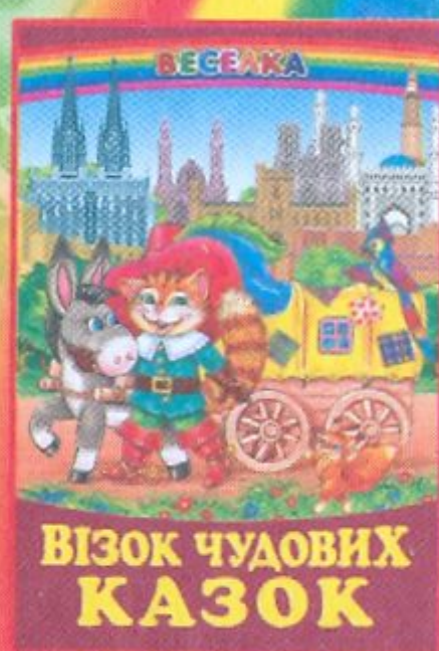
**ШКОЛА
ДОБРОТИ**

**Я З МЕТЕЛАНКОМ
ДРУЖУ**

**КАЗКА
ЗБИРАЄ ДРУЗІВ**

**ВІЗОК ЧУДОВИХ
КАЗОК**

**КАЗКОВИМИ
СТЕЖИНКАМИ**

**ЇЖАЧОК-
РЯТІВНИЧОК**

**ПОДОРОЖ У КРАЇНУ
ВВІЧЛИВОСТІ**

**ХМАРКИ
ГРАЮТЬ У КВАЧА**

**БАРВИСТА
АБЕТКА**

**КИЦИНА
АБЕТКА**

ПОРИ РОКУ

**ЧАРІВНЕ
ЯЕЧКО**

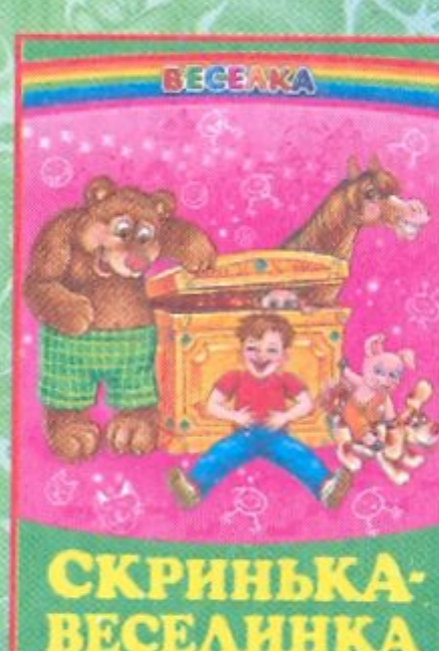
**Я ВСЕ ЛЮБЛЮ
В СВОЇМ КРАЮ**

**У НАС СЬОГОДНІ
СВЯТО**

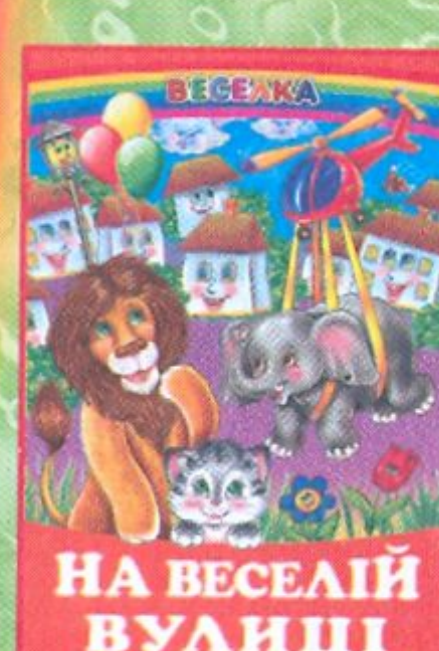
**ДИВОВИЖНІ
ІСТОРІЇ**

**СКРИНЬКА-
ВЕСЕЛИНКА**

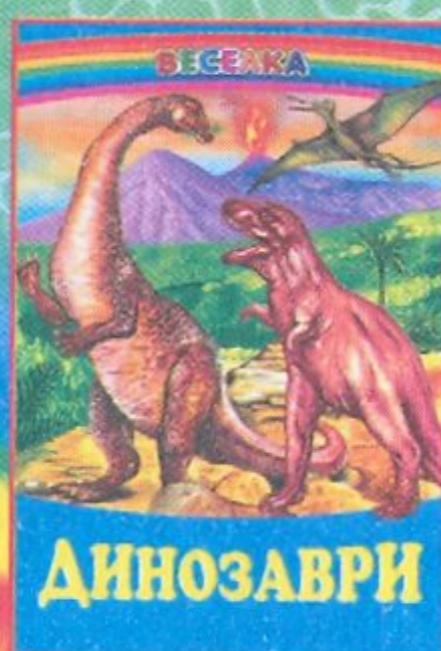
**ВІРШИКИ-
ВЕСЕЛИНКИ**

**НА ВЕСЕЛІЙ
ВУЛИЦІ**

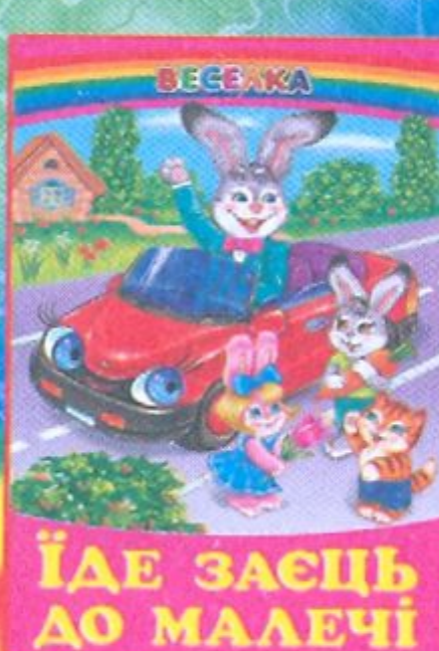
ЩО? ДЕ? ЯК?

ДИНОЗАВРИ

**ДИТЯЧИЙ
ВІРШОГРАЙ**

**ЇДЕ ЗАЄЦЬ
ДО МАЛЕЧІ**

